

Mun talous -kesätervehdys 2015

- Verkoston jäsenen kirje: Mun talous -kurssi (Haaga-Helia ammattikorkeakoulu)
- Talouskasvatusta alakoulussa
- Mun talous -tiimiläisiä SuomiAreenassa
- Merkitse kalenteriisi Mun talous -verkoston Pikatreffit 23.9.
- Seminaari marraskuussa
- Vielä ehdit ilmoittaa aiheita Mun talouden tutkimus- ja osaamispankkiin
- Hyvää kesää!

Verkoston jäsenen kirje: "Mun talous -kurssi"

Haaga-Helia ammattikorkeakoulussa järjestettiin keväinä 2014 ja 2015 avoimen ammattikorkeakoulun opetuksena *Mun talous* -kurssi, jossa opiskelijat perehtyivät omaan henkilökohtaiseen talouteensa, kulutukseensa sekä kotitaloutensa toiminnan suunnitteluun. Vaikka nykyään tietoa talousasioista on saatavilla helposti, nuoret kaipaavat konkreettisia omaan elämäntilanteeseensa liittyviä vinkkejä ja esimerkkejä, joiden avulla he voivat selviytyä ja tehdä jokapäiväisiä tai pidemmän tähtäimen taloudellisia päätöksiä. Mun talous -

kurssilla taloutta ja talouselämää tarkastellaan yksilön, perheiden ja kotitalouksien – eli nuorten omien kotitalouksien – näkökulmista. Kurssilla on tavoitteena saavuttaa ”taloudellinen lukutaito”, joka antaa valmiudet sekä oman henkilökohtaisen talouden suunnitteluun että mahdollisen yrittäjäkotitalouden ymmärtämiseen ja suunnitteluun. Tarkoituksena on siis oppia käytännössä ymmärtämään, suunnittelemaan ja hoitamaan omaa kotitalouttaan sekä suhteuttamaan sitä ympäröivän yhteiskunnan tilanteeseen ja tulevaisuuteen.

Kahdelle pilottikurssille osallistui yhteensä noin 50 opiskelijaa, jotka olivat varsin taitavia talousasioissa jo kurssille tullessaan. He kuitenkin halusivat oppia lisää käytännön taitoja ja tavoitteellisuutta. Opiskelijat seurasivat kurssin aikana mediasta talousuutisia, joilla he ajattelivat olevan vaikutusta omaan talouteensa. Lisäksi he seurasivat rahankäyttöään ja kulutustaan ja tekivät itselleen budjetin. Oppimispäiväkirjoissa he arvioivat omaa taloudellista osaamistaan ja kotitaloutensa toimintaa. Kurssin päätteeksi opiskelijat järjestivät nuorille suunnatun tilaisuuden, jossa he esittelivät oman talouden hallintaan liittyviä asioita ja ajatuksia postereiden ja standien avulla. Opiskelijat olivat erittäin kiinnostuneita kohtaamaan teini-ikäisiä kuluttajia ja antamaan vinkkejä, joita he itse olivat oivaltaneet kurssin aikana tai joiden avulla he olivat ratkoneet omia taloudellisia tilanteitaan.

Mun talous -kurssille osallistuvat nuoret olivat esimerkiksi suoraan lukiosta tulleita vielä kotona asuvia, juuri omilleen muuttaneita, nuorena parisuhteessa eläviä ja perheellisiä. Mukana oli myös maahanmuuttajia, jotka halusivat saada oppia suomalaiseen talouselämään sopeutuakseen. Osa opiskelijoista kertoi olevansa rahankäytössään hyvinkin tarkkoja ja he olivat valmiita tinkimään arkipäivän kulutuksesta jonkin itselle tärkeän tavoitteen, opintojen aloittamisen, tärkeän harrastuksen tai lomamatkan takia. Kurssilaisilla oli kokemuksia ylivelkaantuneista kavereista tai sukulaisista, joita he olivat auttaneet jollain tavalla. Eräs opiskelija kommentoi, että hänelle tuli kurssin maksuvaikeus- ja velkaantumisteeman jälkeen hieman synkkä olo. Hän toivoi, että nuoria opetettaisiin pitämään huolta omasta taloudestaan ja tiedostamaan ”mokien” tuomat pitkäaikaiset vaikeudet, ei pelottelemalla, mutta laskemalla konkreettisesti, mitä maksamaton lasku tai kertynyt velka käytännössä merkitsee.

Mun talous -kurssi on suunniteltu toteutettavaksi jälleen keväällä 2016. Jatkossa tavoitteena on saada kurssille mukaan nuoria myös esimerkiksi toisen asteen oppilaitoksista tai jonkin järjestön kautta, jotta voidaan kokeilla pilottikurssien opiskelijoiden ehdottamaa nuorten vertaistutorointia. Syksyllä 2015 otan mielelläni vastaan ehdotuksia yhteistyömahdollisuuksista eri oppilaitosten kanssa.

Hyvää kesää!

Tarja Römer-Paakkanen, dos., yliopettaja
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
p. 0500 981 393, s-posti: tarja.romer-paakkanen@haaga-helia.fi

Taloukasvatusta alakoulussa

Teksti: Lasse Toimi, Nuorisosäätiö

Alakoulussa talousasioiden opiskelulle ei ole omaa oppiainetta. Taloukasvatusta sisältää lähinnä 1.-4. luokalla opetettava ympäristö- ja luonnontieto. [Peruskoulun opetussuunnitelman](#) perusteiden mukaan oppiaineen yhtenä tavoitteena on ”auttaa oppilasta tutustumaan itseensä osana lähiyhteisöjä, kansaa ja ihmiskuntaa”. Sanavalinnat opetussuunnitelmissa ovat yleisiä ja muun muassa kulutusvalinnat, kierrätys- ja ympäristöasiat ovat kirjoissa jonkin verran esillä. Todellisuudessa opettajien osaaminen ja kiinnostuksen kohteet, rehtoreiden painotukset sekä koulun toimintakulttuuri vaikuttavat siihen, minkälaiset eväät oppilaat kustakin aihekokonaisuudesta saavat.

Vaikka alakouluikäisten lasten ei vielä pitäisi joutua itse tekemään kovin isoja omaa rahankäyttöä koskevia päätöksiä, hyviä taloudenhallintataitoja ja vastuullisia asenteita tukevaa oppimateriaalia tarvitaan myös näille pienille tulevaisuuden toivoille. Pelkkä leikkirahojen askarteleminen matematiikan tunnilla ei enää riitä, kun sosiaalisen median ja kaveripaineen puristuksissa myös kulutuspaineet kasvavat. Verkossa ja korteilla siirreltävä raha on yhä abstraktimpi asia, jota ei aikuistenkaan ole helppo hahmottaa.

Lasten rahankäyttöön liittyviin asenteisiin voidaan vaikuttaa monin tavoin. Kouluissa varsin tyypillinen tilanne on, että esimerkiksi yhteisessä käytössä olevia tietokoneita, huonekaluja tai muuta yhteistä omaisuutta rikkoutuu. Lapset ovat toisinaan kömpelöitä, ajattelemattomia ja ilkikurisiakin, aivan kuten me aikuisetkin. Sillä, miten näihin tilanteisiin reagoidaan, on kuitenkin merkitystä. On tärkeää, että koululaiset saava ymmärryksen siitä, että yhteiseen omaisuuteen ei ole varaa suhtautua välinpitämättömästi.

Koululaiset omaksuvat kulutustottumuksensa sekä yleisen suhtautumisensa rahaan ja omaisuuteen kavereilta, vanhemmilta, sukulaisilta ja muualta ympäröivästä maailmasta. Oman talouden hyvään hallintaan vaikutetaan tietojen ja taitojen lisäksi asenteiden kautta. Kaikkien lapsen elämään vaikuttavien aikuisten tehtävänä on antaa sellaisia toimintamalleja, joiden avulla lapsi oppii tekemään hyviä valintoja myös tulevassa itsenäisessä elämässään ja taloudenpidossaan. Koulun merkitystä asiassa korostaa se, että joidenkin lasten kohdalla se saattaa olla ainoa paikka, josta lapsi voi saada tällaista hyvää mallia.

Kirjoittaja **Lasse Toimi** tekee parhaillaan työharjoittelujaksoa Nuorisosäätiössä ja Mun talous -hankkeessa. Harjoittelujakso on osa Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnan A2-linjan maisteriopintoja. Mun talous -hankkeeseen hän on tuonut näkökulmia myös aiemmasta luokanopettajan koulutuksestaan ja -työstään.

Mun talous -tiimiläisiä SuomiAreenassa

Essi, Paula ja Jukka ovat puhumassa rahasta ja lobbaamassa yhteistä asiaamme SuomiAreenassa 14.7.–17.7.2015. Nähdään Porissa!

Merkitse kalenteriisi Mun talous -verkoston Pikatreffit 23.9.

Mun talous -verkoston Pikatreffit-verkostoitumistapahtuma järjestetään keskiviikkona 23.9.2015 klo 8:30–11:00 kahvila Ruplassa (Helsinginkatu 16). Tapahtuman idea syntyi edellisestä verkostokyselystä, jonka mukaan monet ovat kokeneet verkoston toiminnassa hyödyllisimmäksi tai antoisimmaksi tutustumisen muihin verkoston jäseniin ja heidän työhönsä. Pikatreffit tarjoavat tähän uudenlaisen ja inspiroivan keinon.

Kerromme tilaisuuden tarkemmasta sisällöstä elokuussa, jolloin avaamme myös ilmoittautumisen, mutta laittakaa päivämäärä jo kalentereihinne. Tervetuloa verkostoitumaan syyskuussa!

Seminaari marraskuussa

Mun talous -hanke järjestää verkostolle maksuttoman seminaarin Puhu rahasta -teemalla torstaina 12.11. Helsingissä. Seminaari-ilmoittautuminen avataan ja seminaarin puhujat julkistetaan syksyllä.

Vielä ehdit ilmoittaa aiheita Mun talouden tutkimus- ja osaamispankkiin

Olemme Mun talous -hankkeessa perustamassa verkkosivuillemme tutkimus- ja osaamispankkia. Tutkimuspankkiin kootaan nuorten taloudenhallintaa käsitteleviä tutkimusaiheita, joita voidaan käyttää esimerkiksi korkeakoulujen lopputöiden aiheina. Tutkimuspankkia käytetään myöhemmin myös opinnäytetöiden ja tutkimusten julkaisukanavana. Kaipaamme Mun talous -verkoston jäseniltä aiheita, joista tarvitaan uutta tutkimustietoa. Nuorten taloudenhallintaan liittyviä tutkimusaiheita voi ehdottaa matalalla kynnyksellä.

Kaikilla Mun talous -verkoston jäsenillä on omia erityisosaamisalueitaan nuorten taloudenhallinnan alalla. Tutkimuspankin lisäksi ideana on koostaa Mun talous -verkoston jäsenistä osaamispankki, jonka avulla ammattilaiset ja esimerkiksi media löytävät oikeat ja asiantuntevat tietolähteet. Osaamispankin perustamista varten kysymme teiltä, mitä erityisosaamista organisaationne voi tarjota jaettavaksi.

Kyselyssä tiedustelemme lisäksi vastaajan organisaatiota, jotta osaamme yhdistää erityisosaamisalueen oikeaan organisaatioon ja kysymään tarvittaessa lisätietoja.

Mikäli et ole vielä vastannut lähettämäämme kyselyyn, voit tehdä sen [täällä](#).

Lisätietoa opinnäyte- tai tutkimusyhteistyön käynnistämisestä saat projektikoordinaattori **Paula Paloheimolta** (paula.paloheimo@takuu-saatio.fi, 050 595 9256).

HYVÄÄ KESÄÄ!

Mun talous -tiimi viettää lomiaan heinäkuussa, mutta elokuun alussa palaamme sorvin ääreen lomien aikana täyteen ladatuilla akuilla. **Jukka, Ville, Paula, Essi ja Saara** toivottavat kaikille verkoston jäsenille aurinkoisia ja rentouttavia kesäpäiviä. Kyllä ne helteetkin sieltä vielä tulevat!

